

Zaak C-375/23 [Meislev]¹**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

13 juni 2023

Verwijzende rechter:

Højesteret (Denemarken)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 juni 2023

Verzoekende partij:

EN

Verwerende partij:

Udlændingenævnet

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Het geschil in het hoofdgeding betreft de vraag of het besluit van 18 juli 2018 waarbij de Udlændingenævn (commissie van beroep voor vreemdelingenzaken, Denemarken; hierna: „commissie van beroep voor vreemdelingenzaken”) het verzoek om een permanente verblijfsvergunning heeft afgewezen dat was ingediend door verzoeker, EN, verenigbaar is met de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80. Partijen zijn het erover eens dat EN op het tijdstip waarop het besluit tot weigering van een permanente verblijfsvergunning werd genomen, de status van Turkse werknemer had die legaal in Denemarken verbleef en dat hij daarom autonome rechten kon ontleen aan de standstillbepaling.

¹ De naam van deze zaak is fictief en komt niet overeen met de werkelijke naam van een partij in de procedure.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

De Højesteret (hoogste rechterlijke instantie, Denemarken) heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80.

De eerste vraag die in deze zaak rijst, is of het aanscherpen van de voorwaarden waaronder een Turkse werknemer een permanente verblijfsvergunning in een lidstaat kan verkrijgen, een nieuwe beperking is die onder de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 valt. Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, rijst vervolgens de vraag of de strengere voorwaarden met betrekking tot de duur van de voorafgaande periode waarin een werknemer legaal in de lidstaat moet hebben verbleven en gewerkt (dat wil zeggen strengere tijdsvoorwaarden) kunnen worden geacht te worden gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang en evenredig te zijn, dat wil zeggen of deze voorwaarden geschikt zijn om het nagestreefde doel te verwezenlijken en niet verder gaan dan nodig is voor het bereiken van dat doel.

Prejudiciële vragen

1. Vallen bepalingen van nationaal recht die voorwaarden stellen voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning in een lidstaat, binnen de werkingssfeer van de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 van 19 september 1980 betreffende de ontwikkeling van de associatie, vastgesteld door de Associatieraad die is ingesteld bij de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije, die op 12 september 1963 te Ankara is ondertekend door de Republiek Turkije enerzijds en de lidstaten van de EEG en de Gemeenschap anderzijds, en die namens de Gemeenschap is gesloten, goedgekeurd en bevestigd bij besluit 64/732/EEG van de Raad van 23 december 1963?

2. Zo ja, kan het aanscherpen van de tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning in een lidstaat (dat wil zeggen het aanscherpen van de minimumvereisten inzake de duur van het eerdere verblijf en de voorafgaande tewerkstelling van een vreemdeling in de lidstaat) dan worden beschouwd als een geschikt middel om de succesvolle integratie van derdelanders te vergemakkelijken?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikel 45, lid 3, onder d);

Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van

verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG, artikelen 16 en 28;

Besluit nr. 1/80 van 19 september 1980 betreffende de ontwikkeling van de associatie, vastgesteld door de Associatieraad die is ingesteld bij de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije, die op 12 september 1963 te Ankara is ondertekend door de Republiek Turkije enerzijds en de lidstaten van de EEG en de Gemeenschap anderzijds („besluit nr. 1/80”) (PB), artikelen 6 en 13;

Besluit 64/732/EEG van de Raad van 23 december 1963 houdende de sluiting van de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije (PB 1963, L 217, blz. 3685).

Arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie:

Arrest van 22 december 2022, X, C-279/21 (EU:C:2022:1019, punten 30-46)

Arrest van 10 juli 2019, A, C-89/18, A (EU:C:2019:580, punten 31-34, 39, 40 en 45-47)

Arrest van 9 december 2010, Toprak en Oguz, gevoegde zaken C-300/09 en C-301/09 (EU:C:2010:756, punt 44)

Arrest van 6 juni 1995, Bozkurt, C-434/93 (EU:C:1995:168, punten 19, 20 en 40)

Arrest van 8 december 2011, Ziebell, C-371/08 (EU:C:2011:809, punten 66, 68 en 69)

Arrest van 7 oktober 2010, Lassal, C-162/09 (EU:C:2010:592, punten 32 en 37)

Arrest van 10 juli 2014, Dogan C-138/13 (EU:C:2014:2066, punten 38 en 39)

Arrest van 12 april 2016, Genc, C-561/14 (EU:C:2016:247, punten 51, 52, 56, 66 en 67)

Arrest van 29 maart 2017, Tekdemir, C-652/15 (EU:C:2017:239, punt 53)

Arrest van 7 augustus 2018, Yön, C-123/17, (EU:C:2018:632, punt 72)

Arrest van 2 september 2021, B, C-379/20 (EU:C:2021:660, punten 19-35)

Arrest van 16 januari 2014, Onuekwere, C-378/12 (EU:C:2014:13, punten 24 en 25).

Rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Arrest van 23 juni 2008, zaak 1639/03, Maslov tegen Oostenrijk.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

De voorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning die van kracht waren op 1 december 1980, toen de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 in Denemarken in werking trad, zijn vastgelegd bij bekendtgørelse nr. 196 (besluit nr. 196) van 23 mei 1980, dat is aangenomen op grond van de udlændingelov (vreemdelingenwet; hierna: „vreemdelingenwet”), zoals die toentertijd van kracht was [zie lovbekendtgørelse nr. 344 (geconsolideerde wet nr. 344) van 22 juni 1973].

Het bestreden besluit tot weigering van een permanente verblijfsvergunning is vastgesteld op grond van § 11, leden 3 tot en met 5, van de vreemdelingenwet, zoals deze ten tijde van het besluit luidde in de versie van lovbekendtgørelse nr. 412 (geconsolideerde wet nr. 412) van 9 mei 2016, zoals gewijzigd.

In § 11, leden 3 tot en met 5 en 16, van de vreemdelingenwet van **2016** worden de voorwaarden vastgesteld waaronder een permanente verblijfsvergunning kan worden afgegeven, daaronder begrepen de voorwaarde dat de vreemdeling ten minste zes jaar (lid 3) of ten minste vier jaar (lid 5) legaal in het land heeft verbleven. Naast een legaal verblijf van ten minste zes jaar moeten alle vreemdelingen voldoen aan twee van de vier bijkomende integratiegerelateerde voorwaarden om een permanente verblijfsvergunning te verkrijgen. Als aan de grondvoorwaarden en aan alle vier de bijkomende integratievoorwaarden is voldaan, kan een vreemdeling al na vier jaar een permanente verblijfsvergunning verkrijgen.

Uit de totstandkomingsgeschiedenis van § 11, dat is ingevoerd bij lov nr. 572 (wet nr. 572) van 31 mei **2010** en waarbij de regels voor de afgifte van permanente verblijfsvergunningen zijn gewijzigd, blijkt dat de wijziging tot doel had te waarborgen dat er een duidelijk verband bestaat tussen de regels van de vreemdelingenwet inzake permanente verblijfsvergunningen en de integratie van vreemdelingen.

Wat de bepalingen inzake permanente verblijfsvergunningen betreft, blijkt uit het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de latere wijziging van § 11 van de vreemdelingenwet bij lov nr. 572 (wet nr. 572) van 18 juni **2012**, onder meer dat de regels inzake de afgifte van permanente verblijfsvergunningen hoofdzakelijk tot doel had een betere integratie in Denemarken te stimuleren en te waarborgen. De voorgestelde wijziging hield in dat het verblijfsvereiste werd gewijzigd van vier jaar verblijf tot vijf jaar verblijf en dat het arbeidsvereiste werd aangescherpt van tweeënhalf jaar voltijds werk in drie jaar tijd naar drie jaar voltijds werk in vijf jaar tijd. Aldus krijgt de individuele vreemdeling meer mogelijkheden om zijn integratietraject flexibeler vorm te geven.

Tot slot blijkt uit het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de wijziging van de vreemdelingenwet bij lov nr. 102 (wet nr. 102) van 3 februari **2016** onder meer dat in dat wetsvoorstel werd voorgesteld om de mogelijkheid om een permanente

verblijfsvergunning te verkrijgen als volgt te beperken: de tijdsvoorwaarde inzake legaal verblijf moet naar zes jaar worden gewijzigd en het arbeidsvereiste moet worden aangescherpt tot een gewone voltijdse tewerkstelling gedurende tweeënhalf jaar in de laatste drie jaar. Meer bepaald werd de tijdsvoorwaarde verhoogd tot – in beginsel – zes jaar legaal verblijf voor alle vreemdelingen, die bovendien aan een aantal strengere grondvoorwaarden moeten voldoen. Deze grondvoorwaarden betreffen het vereiste van betrouwbaarheid alsook het vereiste van kennis van de Deense taal en het arbeidsvereiste. Bovendien bestaat er een uitzondering op de algemene tijdsvoorwaarde van zes jaar legaal verblijf, zodat vreemdelingen die blijk hebben gegeven van een bijzondere bekwaamheid en bereidheid om in de Deense samenleving te integreren, een permanente verblijfsvergunning kunnen verkrijgen na ten minste vier jaar legaal verblijf in Denemarken. Een vreemdeling moet worden geacht blijk te hebben gegeven van een bijzondere bekwaamheid en bereidheid om in de Deense samenleving te integreren, wanneer deze niet alleen voldoet aan de grondvoorwaarden, maar ook aan alle vier de bijkomende integratievoorwaarden. De bijkomende voorwaarden hebben betrekking op integratiecriteria in de vorm van burgerparticipatie, een grotere binding met de arbeidsmarkt, een jaarlijks belastbaar inkomen van een bepaald bedrag en een bijzonder goede kennis van de Deense taal. De voorwaarden zijn gelijkwaardig, zodat de individuele vreemdeling kan kiezen ten aanzien van welke twee van de vier voorwaarden hij het bewijs levert dat zij zijn vervuld.

In het algemeen werd het wetsvoorstel van 2016 (zie algemene opmerkingen, punten 1.2. en 1.3.) gemotiveerd door te verwijzen naar het grote aantal vluchtelingen dat in die periode naar Europa kwam, en bevatte het een aantal voorstellen voor specifieke aanscherpingen van de voorwaarden op het gebied van asiel en immigratie.

Alleen de strengere voorwaarden van de wet van 2016 die betrekking hebben op de duur van de voorafgaande periode waarin de werknemer legaal moet hebben verbleven en gewerkt, zijn relevant voor het onderhavige geval, en niet de overige voorwaarden van § 11.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 EN is geboren in Turkije en heeft de Turkse nationaliteit. Op 24 mei 2013 kreeg hij een verblijfsvergunning in Denemarken op grond van zijn huwelijk met een in Denemarken wonende Deens staatsburger. Op 27 maart 2017 heeft EN een aanvraag voor een permanente verblijfsvergunning voor Denemarken ingediend bij de Udlændingestyrelse (immigratiedienst; hierna: „immigratiedienst”). Op dat tijdstip had EN de status van werknemer in Denemarken en viel hij onder de Associatieovereenkomst, met inbegrip van besluit nr. 1/80.
- 2 Op 10 november 2017 weigerde de immigratiedienst EN een permanente verblijfsvergunning in Denemarken, omdat hij niet voldeed aan de voorwaarde

van § 11, dat hij gedurende ten minste zes jaar ononderbroken legaal in Denemarken had verbleven. Voorts was de immigratiedienst van mening dat hij niet voldeed aan de bijzondere voorwaarden om reeds na vier jaar legaal verblijf in Denemarken een permanente verblijfsvergunning te verkrijgen.

- 3 Op 14 november 2017 heeft EN tegen het besluit van de immigratiedienst beroep ingesteld bij de verwerende partij, de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken. Ter ondersteuning van zijn beroep heeft EN onder meer aangevoerd dat hij als legaal in Denemarken verblijvende Turkse werknemer beschermd is tegen een verslechtering van zijn rechtspositie ten opzichte van de regels die op 1 december 1980 van kracht waren.
- 4 Op 18 juli 2018 heeft de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken het besluit van de immigratiedienst van 10 november 2017 bevestigd, waarbij zij onder meer heeft verklaard dat EN voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning moest voldoen aan de voorwaarden van § 11, lid 3, punt 1 (legaal verblijf gedurende zes jaar), en § 11, lid 3, punt 8 (gewone voltijdse tewerkstelling gedurende tweeënhalf jaar in de laatste drie jaar), van de vreemdelingenwet (zoals gewijzigd in 2016), wat niet het geval was.
- 5 Partijen zijn het erover eens dat de voorwaarden inzake eerder verblijf en eerdere arbeid die zijn neergelegd in § 11, lid 3, punten 1 en 8, van de vreemdelingenwet, in de versie van geconsolideerde wet nr. 412 van 9 mei 2016 – zoals nadien gewijzigd – die ten tijde van de beslissing van kracht was, strenger waren dan de voorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning die van kracht waren op 1 december 1980, toen de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 in Denemarken in werking trad.
- 6 Op 15 oktober 2018 heeft EN bij de Københavns Byret (rechter in eerste aanleg, Kopenhagen, Denemarken) beroep ingesteld tot nietigverklaring van het besluit van de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken. De zaak werd voor de behandeling in eerste aanleg verwezen naar de Østre Landsret (regionale rechter voor het oosten van Denemarken). Op 2 februari 2022 heeft de Østre Landsret uitspraak gedaan in deze zaak, waarbij het de door de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken ingestelde vordering tot verwerping van het beroep heeft toegewezen. Op 1 maart 2022 heeft EN tegen de beslissing van de Østre Landsret hoger beroep ingesteld bij de Højesteret en verzocht om vernietiging van het besluit van 18 juli 2018 van de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken en terugverwijzing van de zaak.
- 7 Bij besluit van de immigratiedienst van 15 oktober 2020 is de verblijfsvergunning van EN verlengd tot 15 oktober 2026. In het besluit staat te lezen dat de verblijfsvergunning hem het recht geeft om in Denemarken te werken en te studeren, alsmede dat zij afhankelijk is van het bezit van een geldig paspoort.

Belangrijkste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 8 EN stelt dat de aanscherping van de tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning in Denemarken een nieuwe beperking op het vrij verkeer van werknemers vormt die binnen de werkingssfeer van de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 valt. Nieuwe voorwaarden voor de afgifte van een permanent verblijfsrecht moeten worden geacht binnen de materiële werkingssfeer van de standstillbepaling te vallen, alleen al omdat in artikel 45, lid 3, onder d), VWEU en de overeenkomstige bepalingen van het Verdrag die van kracht waren toen Denemarken toetrad tot de Europese Gemeenschappen, uitdrukkelijk is bepaald dat het vrije verkeer van werknemers zich uitstrekt tot het recht om onder nader omschreven voorwaarden verblijf te houden in een lidstaat na er een betrekking te hebben vervuld. Turkse werknemers kunnen op grond van de standstillbepaling geen rechtspositie verkrijgen die zij niet reeds hadden op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling of die zij later hebben verkregen. Turkse werknemers kunnen zich dus niet beroepen op een recht om na afloop van hun beroepsleven in een lidstaat te blijven wonen met een beroep op de uitvoeringshandelingen die de Europese Commissie heeft vastgesteld en die alleen voor EU-werknemers en/of Unieburgers gelden. Turkse werknemers kunnen echter een permanent verblijfsrecht in een lidstaat ontlenen aan de standstillbepaling, gelezen in samenhang met artikel 45, lid 3, onder d), VWEU en de bepalingen van nationaal recht die op het tijdstip van de inwerkingtreding van besluit nr. 1/80 in de betrokken lidstaat niet alleen voor werknemers uit de Europese Unie, maar ook voor Turkse werknemers reeds waren vastgesteld.
- 9 EN stelt verder dat het aanscherpen van de tijdsvoorwaarden voor de afgifte van een permanente verblijfsvergunning niet geschikt is om te voldoen aan het door de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken aangevoerde vereiste van een dwingende reden van algemeen belang, namelijk het waarborgen van de succesvolle integratie van derdelanders. Strengere tijdsvoorwaarden voor een permanent verblijfsrecht gelden uit hun aard voor Turkse staatsburgers die reeds legaal in de betrokken lidstaat verblijven en werken. Het aanscherpen van de tijdsvoorwaarden is dus slechts een uitdrukking van het feit dat „verblijf gedurende een nog langere periode” en „arbeid gedurende een nog langere periode” vereist zijn voordat een Turkse werknemer het voorrecht van een permanente verblijfsvergunning kan verkrijgen. De duur van het eerdere verblijf en de voorafgaande tewerkstelling van een Turkse werknemer kan dienen als maatstaf voor de mate van integratie die de werknemer op een bepaald tijdstip heeft bereikt. Tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning kunnen echter niet dienen als middel om een succesvolle integratie te waarborgen. Integendeel, een permanente verblijfsvergunning bevordert de sociale samenhang en versterkt het gevoel volledig deel uit te maken van de samenleving van het gastland. Het doel om een succesvolle integratie te bevorderen en te waarborgen is dus het best gediend door zo snel mogelijk een permanente verblijfsvergunning af te geven.

- 10 De commissie van beroep voor vreemdelingenzaken betoogt dat de beperking van de mogelijkheid om een permanente verblijfsvergunning te verkrijgen door middel van de voornoemde verblijfs- en tewerkstellingsvoorwaarden niet onder het „begrip” beperking van artikel 13 van besluit nr. 1/80 valt. In de eerste plaats betreffen de voorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning immers niet de voor Turkse werknemers geldende voorwaarden voor toegang tot arbeid in de zin van artikel 13, zodat zij niet van invloed zijn op hun situatie, en in de tweede plaats is het recht van Turkse werknemers om op grond van besluit nr. 1/80 in de lidstaat te verblijven slechts ondergeschikt aan het verrichten van legale arbeid en kan dit recht niet worden uitgebreid tot een later verblijf in de lidstaat. Volgens de commissie van beroep voor vreemdelingenzaken kunnen de rechten van Turkse werknemers op grond van besluit nr. 1/80 niet worden vergeleken met het recht van vrij verkeer van Unieburgers.
- 11 Zelfs indien het aanscherpen van de destijds geldende verblijfs- en tewerkstellingsvoorwaarden zou kunnen worden beschouwd als een nieuwe beperking in de zin van artikel 13, zijn deze voorwaarden hoe dan ook geschikt om het belang van een geslaagde integratie van derdelanders in Denemarken te dienen. De verblijfs- en tewerkstellingsvoorwaarden zijn geschikt om beide belangen te dienen, aangezien zij tot doel hebben ervoor te zorgen dat wie een permanente verblijfsvergunning in Denemarken aanvraagt, in beginsel moet aantonen dat hij goed geïntegreerd is en als een actieve burger in de Deense samenleving handelt, onder meer door gedurende een aantal jaren legaal in Denemarken te hebben verbleven en gewerkt.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 12 Volgens het arrest van het Hof in de gevoegde zaken Toprak en Oguz (punt 44) vallen wijzigingen van de voorwaarden voor de afgifte van verblijfsvergunningen onder artikel 13 van besluit nr. 1/80 „voor zover deze wijzigingen van invloed zijn op de situatie van Turkse werknemers”.
- 13 In meer recente rechtspraak heeft het Hof in plaats daarvan de formulering gebruikt volgens welke beslissend is of nieuwe nationale maatregelen in de zin van artikel 13 „tot doel of tot gevolg hebben dat aan de uitoefening door een Turkse staatsburger van het vrije verkeer van werknemers op het nationale grondgebied strengere voorwaarden worden gesteld dan die welke op het grondgebied van die betrokken lidstaat golden bij de inwerkingtreding van dat besluit” (zie in dit verband onder meer punt 30 van het arrest van het Hof in zaak C-279/21, X).
- 14 Bovendien heeft het Hof – onder meer in de punten 19 en 20 van het arrest Bozkurt en in punt 66 van het arrest Ziebell – geoordeeld dat de beginselen van de artikelen 39 EG tot en met 41 EG gelden voor zover mogelijk moeten worden

toegepast op Turkse staatsburgers die rechten ontlenen aan de Associatieovereenkomst.

- 15 Tegelijkertijd heeft het Hof in punt 68 van het arrest Ziebell echter ook vastgesteld dat een dergelijke overeenkomstige toepassing van de beginselen die ten grondslag liggen aan de fundamentele vrijheid van verkeer, krachtens het Unierecht slechts gerechtvaardigd wordt door de in artikel 12 van de Associatieovereenkomst neergelegde doelstelling van de associatie EEG-Turkije om het vrije verkeer van werknemers tot stand te brengen, waarmee wordt bevestigd dat het met deze associatie nagestreefde doel louter economisch van aard is. Hieruit volgt – zoals in punt 69 van het arrest Ziebell is geoordeeld – dat de ruimere doelstelling om de uitoefening door de Unieburgers van het primaire en individuele recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten te waarborgen, die aan de verblijfsrichtlijn ten grondslag ligt (zie onder meer de punten 32 en 37 van het arrest van het Hof in zaak C-162/09, Lassal), niet van toepassing is op besluit nr. 1/80.
- 16 Het Hof heeft in punt 40 van het arrest Bozkurt ook geoordeeld dat – bij gebreke van een specifieke bepaling die aan Turkse werknemers het recht verleent van voortgezet verblijf op het grondgebied van een lidstaat na er arbeid te hebben verricht – het verblijfsrecht van de Turkse staatsburger vervalt dat hem bij artikel 6 van besluit nr. 1/80 impliciet maar noodzakelijkerwijs wordt toegekend als accessorium van het verrichten van legale arbeid, indien die staatsburger volledig en blijvend arbeidsongeschikt is geworden.
- 17 Het Hof lijkt echter niet in de gelegenheid te zijn gesteld om te beoordelen of het bemoeilijken van het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning een nieuwe beperking vormt die onder de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 valt.
- 18 Gelet op het voorgaande wenst de Højesteret van het Hof te vernemen of bepalingen van nationaal recht, zoals die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn, die nieuwe en strengere voorwaarden stellen voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning in een lidstaat, een nieuwe beperking vormen die binnen de werkingssfeer van de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 valt.
- 19 Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, wordt het relevant om te bepalen of de beperking wordt gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang, geschikt is om het nagestreefde legitieme doel te verwezenlijken en niet verder gaat dan nodig is om dat doel te bereiken (zie onder meer het arrest van het Hof in zaak C-279/21, X, punt 35).
- 20 Met betrekking tot de vraag hoe de evenredigheid van een nationale regel die een nieuwe beperking vormt, in het kader van de standstillbepaling van artikel 13 van besluit nr. 1/80 moet worden beoordeeld, bestaat er uitgebreide rechtspraak van het Hof (zie onder meer arresten Dogan, punten 38 en 39; Genc, punten 51, 52, 66

en 67; Tekdemir, punt 53; Yön, punt 72; A, C-89/18, punten 31, 34 en 45-47; B, C-379/20, B, punten 19-35, en laatstelijk X, C-279/21, 30-39).

- 21 Het Hof heeft dus geoordeeld dat een succesvolle integratie een dwingende reden van algemeen belang kan vormen in verband met besluit nr. 1/80 (zie het arrest Genc, punt 56).
- 22 Het Hof van Justitie heeft echter niet de gelegenheid gehad om te beoordelen of strengere tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning, dat wil zeggen voorwaarden die verband houden met de duur van het eerdere verblijf en de voorafgaande tewerkstelling van een Turkse werknemer in de betrokken lidstaat, kunnen worden geacht geschikt te zijn om het nagestreefde legitieme doel te bereiken.
- 23 Uit punt 32, gelezen in samenhang met punt 37 van het arrest Lassal volgt dat het permanente verblijfsrecht zowel een voorrecht is dat afhankelijk kan worden gesteld van en dus kan worden gebruikt als beloning voor een effectieve integratie, als een middel om een succesvolle integratie te waarborgen. Evenzo heeft het Hof beide aspecten van het permanente verblijfsrecht erkend in de punten 24 en 25 van het arrest Onuekwere. Hieruit kan worden afgeleid dat een beperking in de tijd van de mogelijkheid om een permanent verblijfsrecht te verkrijgen moet worden geacht in strijd te zijn met de doelstelling om een succesvolle integratie te waarborgen, aangezien de toekenning van een permanent verblijfsrecht op zichzelf wordt aangemerkt als een geschikt middel om de succesvolle integratie van een werknemer te bewerkstelligen.
- 24 Daarnaast wordt het vereiste van een bepaalde verblijfsduur in een gastland algemeen erkend als een factor die van invloed is op de mate van integratie van de betrokkene in het land van verblijf en dus op de mate van bescherming die de betrokkene moet genieten tegen verlies van het verblijfsrecht en tegen uitzetting (zie onder meer artikelen 16 en 28 van de verblijfsrichtlijn, artikel 6 van besluit nr. 1/80 en de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake de bescherming tegen uitzetting op grond van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, met name in het arrest Maslov tegen Oostenrijk).
- 25 De Højesteret wenst daarom van het Hof te vernemen of het aanscherpen van de tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning, zoals in casu aan de orde, geschikt kan worden geacht om de succesvolle integratie van derdelanders te bevorderen.
- 26 De bovenstaande rechtspraak biedt voldoende interpretatieve aanwijzingen voor de Højesteret zelf om concreet te beoordelen of de tijdsvoorwaarden voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning in Denemarken, dat wil zeggen de verblijfs- en tewerkstellingsvoorwaarden, *verder gaan dan nodig is om het doel te bereiken* (zie recentelijk arrest X, C-279/21, X, punten 39-46).